

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
i stoip. peti-vrsta
mal oglas po 1:30
in 2D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2:30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neopisane
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Boljševiška zahvala Nemčiji

Po vsej Evropi je minul prvi maj brez incidentov, le v trezni Nemčiji je bil proslavljen s prelivanjem krvi. Za to v resnici izjemno proslavo pa se imajo zahvaliti Nemci edino onim, ki so jih sami spravili na vrh — ruskim boljševikom.

Zakaj ti, in ne nemški komunisti, so pravi očeti berlinskih nemirov. Tisti delavci, ki so po Berlinu streljali v policijo, so bili kljub tej svoji nelepi aktivnosti vendarle samo štafaža, dočim so bile niti vsega gibanja v rokah sovjetskih akterjev. Da ne more biti o tem nobenega dvoma, so poskrbeli sovjeti sami, ko so z vsem svojim nastopom odobraval krave dogodke. Istočasno, ko so nahujskani nemški delavci gradili proti svoji vladi barike, so v Moskvi v uradni demokraciji, da je bila s tem poudarjena soglasnost sovjetske vlade z majskimi revolucionarji. In da je dokaz popoln, je ostal v rokah nemške policije tudi corpus delicti v osebi boljševiškega strokovnjaka za izzivanje nemirov. Jasnino in nedvomno je tako podan dokaz, da se ima Nemčija za krvavi majnik zahvaliti samo svojim prijateljem — ruskim boljševikom.

Nemški uradni krogi so morda zelo začudeni, da se jim boljševiki na tak način zahvaljujejo za vse neštete usluge. V resnici je teh nemških uslug tudi več kot zadosti. Da ni Viljem poslal med vojno gospoda Lenina in tovariše v plombaranem vagonu v domovino, bi ti gospodje boljševiki najbrže še danes debatirali v Zimmerwaldu, mesto da sedaj v Kremlju podpisujejo smrtno obsodbo in dirgajo nemire tudi proti demokraciji nemški vladi. In če ne bi kesneje grof Mirbach kot nemški veleposlanik v Moskvi skrbel, da so dobili boljševiki vsaj najpotrebnejše stvari, bi njih rdeča armada pod udarci protiboljševikov že davno položila orožje. A še večje usluge je izkazala Nemčija boljševikom po vojni. Ko je ves kulturni svet odklonil vsako sodelovanje s propagatorji nasilja, so Nemci v Rapallu rešili boljševike iz izolacije ter sklenili z njimi dogovor, ki je dal boljševikom že krvavo potreben odih. In ko je gospodarska blokada zaprla boljševiški raj, da so bili boljševiki že pri kraju s svojo modrostjo, je Nemčija razbila ta obroč in odprla boljševikom izhod v svet. Dobro in temeljito so znali boljševiki izkoristiti ta izhod in v Berlinu so etabrirali svojo firmo in si ustvarili tla za svojo komunistično propagando. Resnično, mnogo in veliko je storila Nemčija za boljševike in imela bi pravico, da računa na njih hvaležnost in na proti usluge.

Toda boljševiki ne bi bili boljševiki, če bi se ravnali po takih kapitalističnih sentimentálnostih. Hvaležnost je za boljševike nepoznan pojem, oni poznajo samo neizprosno izkoriščanje. Danes se morajo njih ljudje na povleje iz Kremlja bratiti z Nemci, jutri pa morajo isti ljudje s streljanci v nje streljati. Kakor pač bolje kaže, kakor je pač več koristi, ker materializem je vse!

Tako lepo pa so si Nemci zamislili nekoč svoj načrt. Poslali bodo v Rusijo volkove v ovčji obleki, da razbijajo rusko enotnost in da zrušijo rusko fronto, ki jo nemško orožje ni moglo streti. In ko bo Rusija na tleh in ko bodo razmesarjeno rusko telo grizli volkovi, tedaj bi dajali Nemci po malem majhne drobce, da bi ostali volkovi zadovoljni in postali poslušni psi. Ampak boljševiški volkovi so te račune temeljito pokvarili. Razmesarili so sicer Rusijo, ali poslušni psički niso postali. Njih volčja in krvoločna narava je močnejša ko vse drugo in danes mesarijo Rusijo, jutri pa bi hoteli zasadiť svoje ostre zobe tudi v nemško telo. Ko je bil upor Spartakovcev, so boljševiški volkovi bili na delu in ko je bil v Berlinu proslavljen prvi majnik s krvjo, je boljševiški volk bil tisti, ki je mesaril ljudi.

V tem pa je pomen berlinskih dogodkov, a tudi vsa veličina nemške zmote. Ne more in ne sme biti kompromis s režimom, ki je po teptal vse človeške in božje pravice. Ne more in ne sme biti pardona za ljudi, ki so se izkazali kot veliki ljudje samo v prelivanju krvi in v razdiralnem delu. Prav je imela Evropa, ko je izjavila, da s takšnimi volkovi nima nobenega posla, napačno pa je imela Nemčija, ko je razbila gospodarski boj kot Evrope.

Mislili so nemški diplomati, da bodo imeli v boljševiških volka, ki ga bodo spuščali po potrebi nad Evropo. Sedaj pa se je izkazalo, da ta volk že davno ni več na verigi in da grize, kjer je more. V Nemčiji, kjer še vedno

Podrobnosti o ljudsko-šolskem zakonu Jugoslovanski episkopat in ljudsko-šolski zakon

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je dobil glede osnutka ljudskošolskega zakona v ministristvu za pravosodje, kamor je ta osnutek predložen, danes te-le informacije:

Ljudske šole se morajo otvoriti tam, kjer je v okolici 4 km najmanj 30 šoloobveznih otrok. Vsak kraj, kjer je ena ali več šol skupaj, tvori šolsko občino, ki ima krajevni šolski odbor. Politične občine imajo med drugim dolžnost, da preskrbijo potrebno zemljišče za šolo, za šolsko zemljišče, šolski vrt, učiteljska stanovanja, dalje morajo zgraditi šolsko stavbo, nabaviti opremo in učila, skrbeti za kurjavo in razsvetljavo, za šolo in učitelstvo, skrbeti za ureditev šolskega kopališča in poliklinike.

Šolski proračun sestavlja šolski odbor, ki ga predloži po okrajnem šolskem nadzorniku oblastnemu šolskemu odboru. Ko ga ta odobri, se predloži politični občini, da ga vstavi v svoj proračun. Če bi politična občina ne hotel

sprejeti proračuna, jo lahko prisili prosvetna oblast po upravi državne oblasti.

Učenci, ki hočejo na srednjo šolo, morajo dovršiti četrti razred ljudske šole. Učnega načrta osnutek nima, ampak ga bo izdelal glavni prosvetni svet. Tudi posamezni predmeti se še niso določili. Vendar je razvidno, da bo število tedenskih ur v posameznih razredih 24 do 28 ur. Glede vodstva šole, ostane vse nespremenjeno.

Zakon obsega čez 200 paragrafov. Vzgoja je edinstvena in nacionalna.

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) V Zagrebu se mudita belgrajski nadškof dr. Rodič in novi dubrovniški škof dr. Ivan Carevič. Oba cerkvena dostojanstvenika bosta z zagrebškim nadškofom predebatirala vprašanje ljudskošolskega zakona. Pričakuje se, da bo episkopat ponovno predložil svoje zahteve vladarju ter pravosodnemu in prosvetnemu ministru.

Trgovinska pogajanja s tujimi državami Stanje pogajanj z Bolgarško, Romunijo, Poljsko in Špansko

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je dobil danes v trgovinskem ministristvu o stanju trgovinskih pogajanj s sosednimi državami, s katerimi se nimamo trgovinskih pogodb — te-le informacije:

Ministristvo samo je te dni zelo zaposleno z notranjo preosnovo, kar ne malo ovira iniciativno in delo na pogajanjih s tujimi državami. Poleg preosnove oddelkov v ministristvu samem je treba izvesti zakon o povzdigi naše zunanje trgovine in izdati pravilnik k temu zakonu. V ta zunanji okvir je treba postaviti preizkušene moči, da bi inspektorat za zunanjo trgovino ne postal samo birokratski urad, ampak tudi torišče dela za dvig našega izvoza in za pridobitev vsej naši izvozni trgovini uglednih inozemskih krogov.

Ker je ta trgovina od leta do leta padala, in so nas v svetu izpodrinile tuje države, je posebno važno, da pridejo v ta oddelk gospodarsko zmožni ljudje, ki ne bodo samo priborili našemu gospodarstvu prejšnjega stališča nazaj, ampak ga tudi kolikorotno spopolnili. V zvezi s tem je na dnevnem redu zakon o kontroli našega izvoza, o čemer se bo razpravljalo na jutrišnji konferenci v trgovinskem ministristvu.

Glede pogajanj z zunanjimi državami se lahko trdi, da se ta pogajanja nikakor niso prekinila. Z Bolgarijo je žal po zadnjih incidentih v Sofiji s Paveličem nastopilo neke vrste premirje. Tudi preliminarni razgovori visijo v zraku, čeprav so jugoslovanski, kakor tudi bolgarski krogi iskreno poudarili potrebo, da pridemo do rednih gospodarskih medsebojnih odnošajev.

Vedno bolj stopajo v ospredje Romunija, Poljska in Španija. Pri splošnih pogajanjih z Romunijo so bila vključena tudi prva trgovinska pogajanja med našo in romunsko delegacijo, ki je pretekla dni rešila cel niz vprašanj.

Prekmurska deputacija v Belgradu

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Sem je pripela prekmurska delegacija pod vodstvom bivšega narodnega poslanca Jožefa Klekta. Deputacija hoče urediti razne zadeve, tako vprašanje obstoja gimnazije v Murski Soboti, dalje urgirati, da se uredi tranzit in preko Dolenje Lendave-Hodoš na Madjarsko in da se ta tranzit čimprej uredi; končno tudi, kako naj se uredi proslava desetletnice osvobodjenja, ki se bo vršila v avgustu. V ostalem ima prekmurska deputacija urediti v ministristvih razne zadeve.

»Miss Dalmatija« je danes obiskala dalmatinsko obal. Odtod poleti na Mostar, Sarajevo in Belgrad, odkoder se vrne v Zagreb. Tu ostane več dni. S tem je končana turneja po Jugoslaviji.

vlada pardon za boljševike, tam je tudi boljševiški volk najsvobodnejši in zato je mogel v Berlinu mesariti, povsod drugod pa je moral biti miren. In še bo mesaril.

Je sicer Nemčija v težkem položaju in zato potrebuje zaveznika, kjer ga le more dobiti. Ali volk ni in ne more biti zaveznik, ker ne more spremeniti narave. To resnico so okusili Nemci, občutili so pa to tudi oni socialisti, ki mislijo, da so kot socialisti dolžni,

tičoča se obeh sosednih držav. Oddelk za trgovinske pogodbe je ugotovil načela in načelne obojestranske zahteve, s katerimi je odšla romunska delegacija v Bukarešt po navodila. Po njenem povratku se pričakuje, da se bosta delegaciji, ki bosta vzeli celotno trgovinsko pogodbo v pretes, sporazumeli.

Te dni se pričakuje odgovor poljske vlade, na kakšni podlagi naj bi se vršila pogajanja med nami in Poljsko. Upanje, da bomo prišli do splošne trgovinske, posebno tarifne pogodbe, je minimalno. Vzrok je sistem Poljske, ki sloni na tako zvanem kontingentiranju tujega izvoza v Poljsko. Ta sistem pomeni v bistvu nabave in nikakor ne trgovinsko pogodbo, ko prihaja eno gospodarstvo z gospodarstvom druge države v svobodni stik. Poljska bo najbrž zahtevala, da se ji dovoli gotov kontingent izvoza njenega premoga in železa v našo državo, dovolila pa bi gotov kontingent tobaka, rib in nekaterih predmetov vsakdanje porabe. Kakor rečeno, bo od odgovora poljskega poslanstva odvisna baza pogajanj. Čeprav bi prišlo do kakih splošnih zapiskov, in sicer v obliki splošne trgovinske pogodbe, je tarifni del tako rekoč izključen.

Prav tako pričakujemo odgovora španske vlade, kdaj naj se sestane naša in španska delegacija. Pričakovalo se je, da se bo to zgodilo pred otvoritvijo barcelonske razstave. Sedaj so glede razstave nastale težave, ker je deževje preprečilo, da bi velike države lahko v roku, ki ji je bil določen, priredile vse potrebno za razstavo. Zato se računa, da bo v maju otvorjena samo španska razstava. Otvoritev razstave drugih držav pa bi bila v juniju. Zato bomo najbrž skušali priti v stik s špansko vlado ob priliki razstave v Barceloni. Naši krogi upajo, da bomo, če ne pride do trgovinske pogodbe, prišli vsaj do trgovskega aranžmana.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. maja.

Zastopnik zunanega ministra dr. Kumandić je izdal nalog, da naj se ugotovijo dosežki rezultati pogajanj z Romunijo, da bo na podlagi tega materiala lahko prišlo do formalne pogodbe.

Zakon o ratifikaciji dopolnilnega protokola Madjarsko-jugoslovanske trgovinske pogodbe je madjarski parlament odobril.

V ministristvu za šume in rude se nadaljevala pogajanja za revizijo dolgoročnih pogodb v Hrvatski in Slavoniji. V poštev so prišle firme na Hrvatskem: Traven, Premru, Radkovič, Plitvička jezera d. d. Omenjene tvrdke so pristale na revizijo in se je dosegel sporazum. Računa se, da bo revizija dolgoročnih pogodb na Hrvatskem in v Slavoniji do 20. maja gotova. Skupno gre za 12 tvrdk.

da tu pa tam koketirajo s komunisti. Z obču-dovanja vredno neženiranostjo se zahvaljujejo boljševiki za to koketiranje s tem, da razbijajo socialistične vrste.

Takšna zahvala je v stilu boljševikov in samo tako se zahvaljujejo boljševiki, nemški vladi prav tako, ko proletarski socialistični stranki. Izgubljen je, kdor računa na hvaležnost volkov, ker ti so nenasitni in zlasti še, če so iz rodu boljševikov.

Priprave za konkordat

Rim, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je zvedel iz vatikanskih diplomatskih krogov, da vatikanski krogi z živahnim zanimanjem opazujejo pripravljane jugoslovanske vlade, da bi čim prej prišlo do urejenih razmer z Vatikanom. V vatikanskih krogih se z velikim zanimanjem sleduje pisanje jugoslovanskega tiska in poloficielne izjave belgrajskih krogov, ki vse gredo za tem, da naj čimprej pride do ureditve razmer med Vatikanom in Belgradom. Nadalje se potrjuje, da se bosta v najkrajšem času v Belgradu sestala minister Sršić in vatikanski zastopnik na jugoslovanskem dvoru, nuncij Pellegrinetti.

Zakon o ustroju predsedsva min. sveta

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je podpisal zakon o predsedstvu ministrskega sveta, ki se deli na tri oddelke: osrednji tiskovni urad, splošna državna statistika in splošni oddelk. Splošni oddelk razpada na tri odseke: administrativni, zakonodajni in računovodstveni. Administrativni odsek upravlja splošne upravne posle. Zakonodajni odsek ima iniciativno pri predložitvi zakonov. Osrednji tiskovni urad se deli v upravni, poročevalski in publicistični odsek. Upravni odsek opravlja osebne zadeve, poročevalski zbira vesti, tako iz političnega, finančnega in gospodarskega življenja v državi in inozemstvu. Publicistični odsek skrbi za propagando ter daje domačim in tujim časnikařem obvestila. Oddelk za splošno statistiko ima štiri odseke: upravnega, odsek za statistiko prebivalstva in javno higieno, odsek za gospodarsko, industrijsko in obrtno statistiko ter odsek za upravno, finančno, vojaško, mornariške narave. Zakon ima določbe, kaj spada podrobno v posamezne odseke, koliko imajo posamezni odseki uradnikov in kakšna mora biti njihova kvalifikacija.

Preuredba ministristva za soc. politiko

Belgrad, 7. maja. (Tel. »Slov.«) V ministristvih se živahno razpravlja končna preosnova resorov. Danes ob 11 dopoldne se je vršila v prosvetnem ministristvu konferenca, na kateri se je razpravljalo o uredbi o preosnovi tega ministristva. Podrobna razprava se bo vršila te dni. Navzoči so bili načelniki oddelkov in šefi oddelkov.

V ministristvu za socialno politiko še ni končnoveljavno določeno, kako se bodo grupirali posamezni oddelki, ker se še ne ve, kaj naj se odvzame od oddelkov za socialno politiko, kaj naj pride k higienškemu oddelku in narobe. Gotovo je, da ostanejo po uredbi predsednika vlade trije oddelki: splošni, socialno-politični, higienški. V zvezi s tem gre naravno za personalna vprašanja. Trdi se, da je gotova stvar, da bo načelnik zdravstvenega oddelka dr. Štampar. Prav tako je gotovo, da bo načelnik splošnega oddelka Hofmanovič. Od strani delavstva se za načelnika oddelka za socialno politiko in zavarovanje delavcev forsira zelo sposobni dosednji načelnik oddelka za zavarovanje delavcev Jeremič.

Zagrebske vesti

Zagreb, 7. maja. (Tel. »Slov.«) V bližini Pulja so našli na drevesu obešenega tamošnjega ustanovitelja fašistične mladine. Samoumor je izključen. Fašisti trde, da gre za politični umor.

Novo imenovani dubrovniški škof dr. Iv. Carevič bo 4. avgusta slovesno posvečen v zagrebški katedrali. Posvetitev bo izvršil zagrebški nadškof dr. Bauer ob asistenci dr. Kvirina Bonefašića, splitskega škofa, in Mihovila Pušića, škofa hvarskega. Nato bo škof svečano infuliran v Dubrovniku.

V proslavo zlatega jubileja zagrebškega nadškofa dr. Bauerja bo danes v sredo izvajalo zagrebško glasbeno društvo intelektualcev v zagrebški katedrali koncert, na katerem bo izvajalo a capella zbor velikih cerkvenih mojstrov Palestrine, Vittorie, Lottija, Gallusa pod vodstvom Rudolfa Maca in Marijana Dujmovića.

Kot zastopnik tožiteljev v razpravi proti Puniši Račiću bi imel biti ing. Košutič. Zve-delo se je, da se on ne želi udeležiti te razprave.

Težka nesreča se je dogodila na Prilazu št. 30 v Zagrebu. Pri rušenju starega zidu je podsulo hišnika Florijana Galinea. Dobil je težke poškodbe. Nezavednega so ga prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Težko je verjetno, da bi ostal pri življenju.

Nova vlada v Avstriji

(Od našega rednega dopisnika.)

Dunaj, 4. maja.

V svojem prvem poročilu 4. aprila o padcu dr. Seipla sem dejal: »Velik del razlogov, ako ne celo večino razlogov za to demisijo je pa iskati v večinskem bloku samem.« — Nato sem na kratko označil ribarije vse-nemcev, landbundovcev in celo bauernbundovcev v stranki krščanskih socialistov, z dr. Seiplom in večino njegovega kluba, pa sem dodal: »Torej vedne borbe v lastni stranki in v vladni koaliciiji! Kdo bi se ne naveličal? In to se je zgodilo, pa je Seipel kar čez noč podal ostavko. Zdaj so seveda vsi konsternirani...«

Tako označen položaj v koaliciiji treh meščanskih strank je prevladoval v vseh fazah poskušane razpleta krize. Treba pomisliti, da te tri vladne stranke ločijo dozdevno nepremostljiva nasprotja diametralno si nasprotujočega svetovnega nazora. Videvali smo že za časov dr. Seipla, da so vsenemci glasovali s socialnimi demokrati za odpravo krščanskih konfesionalnih šol, za ločitev zakona po nemškem vzorcu, proti solnoograški katoliški univerzi. In vendar so krščanski socialisti hrabro požirali tako grenke pilule, samo da obdrže koaliciijo. Po odstopu dr. Seipla so se vsenemci nadejali, da pojde njihovo žito v klasje, pa so ves čas prav pridno rovali proti vsem oviram in skušali so preprečiti tako vladu, ki bi imela »močno roko« tudi proti njim, ne samo proti socialistom. — Landbundovci pa so se nadejali, da bodo zopet izpodjedali v svojo korist med kmečkim ljudstvom trdno organizacijo krščanskih socialistov, iskali in tudi našli so poslušna ušesa med Seiplovimi bauernbundovci.

Take in enake ribarije med tremi meščanskimi strankami so rešitev krize zavlačevale in bili so trenutki, ko smo mislili, da bo sporazum naravnost nemogoč. Odtod zadrega, da so iskali dva stebra bodoče vlade — kancelarja in finančnega ministra v najmanjši deželi Predarelski, v domovini očeta vseh meščanskih vlad dr. Jodoka Finka. Kako je dr. Fink propadel s svojima trolskima kandidatura, je čitateljem gotovo znano iz vsakdanjih poročil. Toda dnevi so tekli in bilo je vendar treba krizo rešiti. Pa so začeli iskati vzorcev med sosedi po Evropi, in našli so, da n. pr. v Nemčiji in Franciji tudi vladajo koaliciije, ki so še bolj pisane nego v Avstriji, pa vendar je med njimi modus vivendi — skrb za gospodarstvo. In našli so moža iz gospodarskih krogov — Streeruwitza, ki bodi kancelar, a Finkov finančni ženi prof. Mittelberger bodi finančni minister. Ta dva moža sta »nepopolna lista« predvsem za socialiste, ki niso izrekli svojega »veto«, kajti njihova glavna skrb je bila, da bi vrgli obsovaženega vojnega ministra Vaugoina in prosvetnega ministra Schmitza, ki so ga krščanski socialisti celo radi žrtvovali. Vaugoin pa je postal nekako prestižno vprašanje za vladno koaliciijo, ki je bila zopet za silo zlimana iz straku pred socialističnim bau-baumom. Socialisti so bili med volitvami vlade ves čas povsem mirni, omejili so se na glasovanje z rdečimi glasovnicami proti predlogu glavnega odbora, ki ga je prečital dr. Jodok Fink. In v najlepšem miru so se poslanci razšli, a nova vlada je odhitela na Ballplatz k predsedniku republike, da je položila prisego. Edino našega koroškega vicekancelarja inž. Schumyja ni bilo, ker je še na oddihu po svojem razburljivem procesu pred porotniki, in on položil prisego sam samcat. Landbund je zahteval njegovo popolno rehabilitacijo s tem, da ga je kandidiral za vicekancelarja, kar se je seveda tudi izvršilo.

V torek bomo slišali iz ust novega kancelarja vladno deklaracijo in torej njen program, ali kmalu bomo slišali izjave socialistov, ki nas obveste, ali je opravičena nada vladnih strank, da se socialisti omeje na parlamentarno opozicijo, brez viharne obstrukcije, ki v dunajskem parlamentu onemogočajo vsako delovanje. Socialisti so namreč močni dovolj, da morejo preprečiti vsak neljub jim zakonski načrt ali sklep parlamenta.

Krožijo jako različni glasovi, zakaj so socialisti tako skromni postali. Eden vzrokov je to, da so jo v vprašanju zaščite najemnikov temeljito polomili, namreč v nasprotju z dosedanjimi metodami njihovega boja, v nasprotju s vsemi zagotovili, ki so jih dajali svojim volivcem. Tekom pogajanj so namreč privolili v povisek do 27 grošev za vsako predvojno krono, vrhu tega za uzakonitev »prostovoljnih dogovorov« (freie Vereinbarungen) pri vseh najemščinah nad 1200 kron. Zlasti ta poslednja določba je izzvala vihar protestov pri vseh socialistih po mestih, in že se je začela razpravljati misel, da je treba ustanoviti neko tretjo stranko, ki bi bila ključek na tehtnici v vseh takih vprašanjih, ko jo sedanji socialisti lomijo. In težke skrbi imajo voditelji močnejše socialne demokracije v Avstriji vsled koncesij, ki so jih dali hišnim posestnikom.

Po kravrem petku meseca julija pred dvema letoma, ko je bilo do 100 mrtvih in veliko ranjenih, so socialisti gonili strahovito gonjo proti policijskemu prezidentu Schoberju — »morilcu«. Z njim so sploh pretrgali vsako občevarje, Schober je bil za njih navaden zločinec in morilec.

Toda kaj se godi zdaj v Berlinu,

Izjava nove avstrijske vlade

Gospodarski program g. Streeruwitza -- Za prijateljske odnose s sosedi -- Spravljivost socialdemokratov

Dunaj, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Že dolgo ni v avstr. parlamentu bilo ozračje tako mirno, kakor danes, ko je novi zvezni kancelar Streeruwitz čital izjavo nove vlade, ki je temeljila na tem, da je potrebno sodelovanje s socialno-demokratsko opozicijo, in obetala mirno, plodono delo. Streeruwitz je najprej laskavo očrtal pomen svojega prednika dr. Seipla in potem izjavil, da so imela dolgotrajna pogajanja med strankami namen, spraviti razlike v miselnosti na skupni imenovalec.

V vprašanju graditve stanovanj in v najemniškem vprašanju, ki je tako važno za vse prebivalstvo, je zaznamovati razveseljiv napredek. Kot gospodarski človek izjavlja, da mora sedaj finančni obnovi slediti brez odlaganja tudi gospodarska obnova. Težka kriza v poljedelstvu zahteva dolgoročnih in kratkoročnih kreditov. Nova vlada si bo prizadevala, ohraniti popolnoma prosto pot za posojila, da jih bo mogla oddati po primernih pogojih. Racionalna trgovinska in prizanesljiva davčna politika morata omogočiti boljše pogoje za izvoz. Avstrijska politika ni nikdar uganjala visoko zaščitno carinsko politiko, toda enostransko prohibitivni politiki inozemskih prodajnih področij ne more ostati svobodno odprt avstrijski trg, ki se mora boriti

tudi z raznimi dumpingi.

Z odobravanjem je nadaljeval Streeruwitz: Najboljšo vero imam v možnost delovnega miru, v napredek delavstva in njegovo vedno večje udeleževanje pri kulturnih pridobitvah, v poenostavljenju zakonodaje, ojačanja državne sile, izboljšanja plač uradništva, v čimprejšnje uveljavljanje zavarovanja za starost, onemoglost, zavarovanje poljskih delavcev, rešitev vprašanja malih rentnikov itd. V programu skratka ni manjkalo nič, kar mora obljubiti nova vlada.

Kar se tiče zunanje politike, se bo nova vlada držala onih smernic, ki so bile mero-dajne dosedaj: nadaljnje izgraditve prijateljskih odnosov z vsemi državami, posebno s sosedi in med temi seveda predvsem z Nemčijo, s katero je Avstrija najtesneje zvezana po skupnem pokolenju, zgodovini, plemenu in kulturi. Koncem govora je apeliral na vse stranke, naj zaupajo pošteni volji novih vladnih mož. Govornik socialnih demokratov, bivši državni kancelar dr. Renner, je pozdravil spravljive besede novega kancelarja. Socialni demokrati so pripravljeni k parlamentarnemu delu s pogojem, da bodo morali dovoliti samo one koncesije, ki so združljive z njihovim prepričanjem.

Atentat na predsednika Litve

Komunistični teroristi ubili Voldemarasovega adjutanta -- Štiri smrtno obodbe

Njemen, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Atentat na Voldemarasa so izvršili trije ljudje, ki so oddali 7 strelcev. Ker se je izvršil atentat na zelo obljudenemu trgu, so lahko nepoznani ušli. Po njih ni nobenega sledu, smatra se pa, da so pristižni Pleškaitisa. Na kraju atentata so našli tri ročne granate in mnogo municije. Stanje kapet. Verbickasa je zelo resno. Razen njega in ubitega pribočnika je bil nevarno ranjen tudi Voldemarasov nečak, ki je dobil tri strele v trebuh in dva v prsa. Dva strela sta obšla v plašču Voldemarasove soproge, ki pa sama ni bila ranjena. Edini, ki sploh ni bil zadet je bil Voldemaras sam. Vsi izhodi iz mesta so bili takoj najstrožje zastraženi. Vse osebe so preiskovali in morale so se legitimirati. Dosedaj je bilo prijetih 15 oseb, ki pa menda niso v zvezi z atentatom. Tudi mnoge hišne preiskave so ostale brezuspešne.

Mesto je zelo razburjeno, vendar pa vlada mir. Voldemaras dela v zunanji ministristvu. Atentat spravljajo v zvezo tudi s tremi do štirimi sodnimi razpravami, ki se sedaj vrše proti komunistom. Vlada je razpisala nagrado 50.000 Lit za izsleditev atentatorja. Popolne je bilo na glavnih ulicah Kovna veliko protest. Zborovanje proti atentatu. Pogreb ustrejenega pobočnika Gudinaša bo jutri. Uradni list »Lietuvos Aidas« izjavlja: Posledice atentata so zaenkrat nepregledne. Nedvomno pa se bodo odnosi s Poljsko zopet poosttrili. List očita poljski vladi, da oskrbuje litvanske emigrante z orožjem in denarjem.

Kovno, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Vojno sodišče v Kovnu je obsodilo na smrt štiri emigrante iz Vilne, ki so prišli v Litvo, da izvršijo teroristične atentate. Obsodba se bo izvršila jutri.

Novi nemški predlogi

Upanja na sporazum strokovnjakov -- Protipredlogi zaveznikov

Pariz, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Predsednik reparacijske konference Owen Young je šele danes popoldne razposlal delegacijam upniških držav pogoje, ki jih je stavila nemška delegacija za kočni sprejem ameriških predlogov. Smatrati je, da se je Owen Young še enkrat povesoval z nemško delegacijo, predno je sporočil njene predloge zaveznikom. Možnost je, da so nemški pogoji in pridržki bili po potrebi modificirani. Del teh pogojev pač ne bo povzročal resnih težkoč, tako n. pr. zahteva nemške delegacije, da se ukinejo tako imenovani specialni pošiljatelji in kontrola, ki je določena za nje po Dawesovem načrtu itd., dočim je pričakovati večjih težkoč pri razpravi o transfernem varstvu, glede moratorija in glede revizije. Pariški listi trdijo, da zahtevajo Nemci tudi poznejše proučevanje nemških načinov možnosti, če bi prevzete dolžnosti presegale njeno plačilno možnost. Pričakovati je velike debate o tem, kako naj se nemška plačila razdelijo na posamezne upniške države. Diferenca 200 milijonov, kapitalizirana z zneskom 3.5 milijarde, zahteva z ozirom na zavezniški memorandum revizijo razdeljevalnega ključa, za katerega so se pred nekaterimi tedni zedinili šele z največjim naporom. Zavezniške delegacije so zahtevale od Owen Younga pojasnilo, kako si on sam misli to novo ureditev.

London, 7. maja. (Tel. »Slov.«) »Times« poroča iz Pariza, da bodo angleški delegati

kjer imajo vse socialisti v oblasti: pruski deželni zbor je v njihovih rokah, mesto Berlin imajo krepko v pesteh, tudi v Reichsratu so v večini in imajo vodilne vajeti, policijski prezident je socialist najčistejšega kova, — in vendar je tam doslej že 22 mrtvih in nad 100 težko ranjenih. Na Dunaju so komunisti in razni temni elementi zažgali justično palačo, kar bi mogel biti šele začetek velike katastrofe, in dokazano je, da so komunisti prvi streljali na policiste, zato so poslednji začeli rabiti orožje in so v kratkem zatrli nemire. Ako bi Schober ukazal že zjutraj streljati na delavske mase in...

Tudi v Kapfenbergu so socialisti zakrivali prelite krvi. Težek bo odgovor za tiste grde dogodke.

Voditelji socialne demokracije imajo torej dovolj vzrokov za težke skrbi, — zato so bili danes nekako potlačeni in zato čudovito mirni. — Ali je vse to že dovolj razlogov za optimizem, ki ga srečujemo v časopisju koaliciije, se nam pokaže že v torek o pritiski debate o vladni deklaraciji.

A. G.

Manjšinski problem pred odborom trojice

V Londonu so se nedavno sestali od Sveta Društva narodov delegirani trije člani in razpravljali o predlogih posameznih držav, kako naj se postopa s prošnjami in pritožbami posameznih manjšin. Samo državne Male antante, ki so nastopile v tem vprašanju skupno z Grčijo in Poljsko, so objavile predloge, dočim še vedno ni znana vsebina nemškega predloga.

O tej konferenci poročajo »Times«: Kakor se nam poroča, je že skoraj končano delo pododbora Sveta Društva narodov, katerega člani so Chamberlain, Adatsi (Japonec) in Quinones de Leon (Španija). Njegova naloga je bila proučiti dosednji način postopanja Društva narodov z manjšinami in potem podati o svojih sklepih poročilo plenumu Sveta na prihodnjem zasedanju junija meseca v Madridu. Sele, ko pride poročilo pred Svet, bo objavljeno. Pričakuje se pa, da ne bo prišlo do nobenih občutnejših sprememb v dosedanjih metodah.

Nova italijanska križarka „Trieste“

Trst, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Tu so dvignili bojno zastavo na krovu nove križarke »Trieste«, katero je izdelala tržaška ladjedelnica Stabilimento Tecnico Triestino. Ceremonija se je vršila nad vse svečano in so ji prisostvovali vse civilne in vojaške oblasti Julijske Benečije. Pred dvigom zastave je poveljnik ladje Aiello imel govor, v katerem je dejal: »Geslo, ki je vdolbeno v to ladjo: Redenta redimo («Osvojenja osvobodnjem») je simbol slavne prošlosti in program bodočnosti.« V istem duhu so bili i ostali govori, ki so povdarjali vlogo nove bojne ladje v slavni bodočnosti Italije. (V tehničnem oziru je nova križarka močnejša od tržaške ladjedelnice SIT, ki je pod Avstrijo zgradila od 1866 do 1912 okoli 50 bojnih ladij; med njimi 3 drednote tipa »Viribus Unitis« in veliko torpedovk. Križarka »Trieste« spada med najboljše moderne povojne križarke in je brez dvoma najhitrejša križarka na svetu; dosega namreč 35 in pol vozlov na uro. Ladja je ponos tržaškega ladjedelništva in delavstva, med katerim je več kot polovica slovenskega pokolenja.)

Odkrito veliko tihotapstvo s tobakom

Split, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Finanč. stražniki so v Kaštel Starem pri Splitu odkrili veliko organizirano tolpo za tihotapljenje hercegovinskega tobaka. Na kolodvoru je bilo veliko skladišče utihotapljenega tobaka. Od tu so ga tihotapei odpremili v Zagreb, kjer so ga prodajali.

Smrtna nesreča na Jesenicah

Jesenice, 7. maja. (Tel. »Slov.«) Danes med peto in šesto uro zvečer je na Jesenicah med kolodvorom in gostilno Čufar lesni trgovec iz Dobrave Anton Kunčič z motociklom povozil upokojenega finančnega kontrolorja Karla Kosa, ki je ostal na mestu mrtve. Kako je prišlo do nesreče, še ni ugotovljeno. Pozno zvečer je prišla na lice mesta komisija, da ugotovi dejanski stan. Vse do prihoda komisije je ostalo telo pokojnika na mestu nesreče.

V.

Strašna rodbinska tragedija

Dunaj, 6. maja. (Tel. »Slov.«) Danes se je začela pred mladinskim sodiščem na Dunaju štiridnevna razprava proti 17letnemu gimnazijalcu Ferdinandu Artmannu, ki je obtožen, da je 20. septembra 1928 z več strelji in z nožem umoril svojega očeta, vladnega svetnika Ferdinanda Artmanna, bivšega podpredsednika centralne banke nemških hranilnic, kakor tudi svojo mater. Obtoženec trdovratno trdi, da sta se oče in mati, ki sta preje živela v sijajnih razmerah, potem pa obubožala, med seboj strašno sovražila in da sta se zgodaj zjutraj drug drugega umorila, pri čemer je bil ranjen tudi on sam, ko je hotel očetu izviti nož. Zdravniški izvedenci so pri natančni preiskavi trupel dognali, da je stari Artmann prvo poškodbo dobil v ležečem stanju in da je potem zbežal v drugo sobo. Tudi poškodbe so take, da ni verjetno, da bi jih dobila v dvoboju. Morala je biti prisotna še tretja oseba, ki je poškodbe prizadejala. Oče ima tri strele in 12 ran z velikim nožem, mati pa dva strela in pet smrtnih vbojajev. Učitelji in profesorji mladega Artmanna so izjavili, da je bil mladi Artmann silno razvajan in zelo sebičen. Obtožnica navaja, da je obtoženec umoril svoje starše zato, da bi dobil zavarovalnino 80.000 šilingov. Če bo obsojen, bo kot mladostnik kaznovan največ z deset leti ječe.

Dunajska vremenska napoved:

Severne Alpe: Posamezne nevihte, z nižjo temperaturo, potem pa hitro zopet jasno.

Južne Alpe: Zelo oblačno, od časa do časa dež.

Novosadska vremenska napoved. Povečini vedro. Topleje,

[illegible]

Flor nogavice

rokavice, damske torbice, moderne obleke, bluze, razno damsko perilo, po najsolidnejših cenah pri ŠTERK nasl. KARNIČNIK, Ljubljana, Stari trg 18

★ **Štiridesetletnica državne razredne loterije.** Letos praznuje 40letnico svoje ustanovitve državna razredna loterija. Ta ustanova je v teh 40 letih mnogo storila za povzdigo kmetijstva.

★ **Ameriški turisti na Sušaku.** Dne 12. t. m. pride na Sušak večja skupina ameriških turistov. Na Sušaku se bodo mudili dva dni, odkoder gredo nato v Selce, kjer bodo ostali tudi dva dni. Iz Selc odidejo ameriški turisti v ostalo hrvatsko Primorje in v Lamacijo, vse do Kotora.

★ **Anketa za povzdigo tujškega prometa.** Zveza za pospeševanje tujškega prometa na Sušaku je sklicala za dne 17. maja anketo, ki bo obravnavala vsa vprašanja v zvezi s tujskim prometom. Ankete se bodo udeležili tudi zastopniki oblasti.

★ **Vreme.** V Ljubljani je včeraj ob 8 zjutraj kazal barometer 760.9 mm, toplomer največ 20.2° C, najmanj 10° C, brezvetrovno, poloblačno. V Mariboru je kazal barometer 757.1 mm, toplomer največ 23° C, najmanj 8° C; južni veter, poloblačno. V Zagrebu je kazal barometer 760.5 mm, toplomer največ 24° C, najmanj 10° C, južni veter, malo oblačno. V Beogradu je kazal barometer 761.3 mm, toplomer največ 25° C, najmanj 13° C, mirno, poloblačno. V Sarajevu je kazal barometer 762.1 mm, toplomer največ 25° C, najmanj 10° C, mirno, lepo. V Splitu je kazal barometer 762 mm, toplomer največ 22° C, najmanj 14° C, mirno, lepo.

★ **Tat pokazal zakopan denar.** Te dni je doživelo mesto Ogulin pravo senzacijo. Tat Dane Lovnički, soudeleženec pri vkomu v davčni urad v Prelogu je pokazal, kam je zakopal denar. Lovnički je bil pred dvema mesecema izpuščen iz kaznilnice v Lepoglavi na pogojni dopust. Nikomur ni niti na misel prišlo, da bi ravno on vlomil v Prelogu. Ko so ga zagrebški detektivji prišli, je postalo vsem jasno, kako je mogel živeti nekaj dni preje kot grof. Vozil se je z avtomobilom in dnevno zapravil do 5000 Din. Detektivji so ga odpeljali z brzovlakom v Zagreb, toda brez denarja, ker ni hotel pokazati, kam ga je skril. Ko so ga orožniki gnali na kolodvor, je bilo tam polno radovednega občinstva. Vsakdo je bil mnenja, da ga ne bo več nazaj v Ogulin, toda že naslednjega dne so ga privedli detektivji nazaj v Ogulin, ker je v Zagrebu priznal, da je zakopal denar v Ogulinu. Patrulja se je napolila z Lovničkom na označeni kraj. Lovnički se je dolgo branil pokazati natančno mesto, kamor je zakopal lonec s tisočaki. Končno se je le udal in res so odkopali denar. V loncu je bilo še 89.000 Din. Lovnički je trdil, da je zakopal denar še 15.000 Din, toda teh niso mogli najti.

★ **Zupnim in občinskim uradom na Dolenjskem.** Dne 17. aprila je odšla iz Vogelj, p. Senčur pri Kranju, zasebna delavka Marija Gasperlin s svojo hčerko Angelo iskati primerne službe pri kmetih, da bi mogli biti obe skupaj pri kakem kmetu v službi. 14 dni sta zaman iskali okrog. V sredo, 1. maja pa dobi g. učiteljica Angelika Bežalj dopisnico z groznimi vestmi, da se je mati M. G. vsled obupa ugrozila; skočila je v Krko. Iz poštnega pečata pa ni vidno, kje je dopisnica oddana — ali v Smarju pri Grosupljem — ali Smarjeti na Dolenjskem. Tragično je, da je bila 7-letna Angelica 15. apr. pri birmi v Senčurju. 16. aprila je bila še v šoli, a potem sta odšli za kruhom. Ne razvidi se pa iz pisanja, — jeli tudi hčerka šla za njo v vodo, ali kaj. Zupni oziroma občinski urad, kjer se je dogodil zgoraj opisani žalostni dogodek prosimo, da sporoči podrobnosti, posebno glede usode male Angele, na naslov: Gospa Angelika Bežalj, učiteljica, Voklo, p. Senčur pri Kranju.

★ **Nadloge tujih agentov.** Naše kraje obiskujejo zopet razni tuji in tudi domači agenti, ki ne obiskujejo trgovcev, marveč zasebne stranke od hiše do hiše. Te dni je prodajal agent neke trdke navadne stenske slike nepoučenim kmetom po ogromni ceni 350 Din, kakršne se dobe po izjavi izvedencev v naših trgovinah po 160 Din komad. Potniki trdke Schipper na Dunaju, ki obiskujejo po večini učiteljsko, duhovščino in uradništvo, so se po enoletnem presledku zopet pojavili v Sloveniji in prodajajo perilo po 280 do 290 Din komad, dočim stane popolnoma enako blago v domačih trgovinah samo 130 do 140 Din komad. Tudi potniki trdke Bürger na Dunaju prodajajo po kmetijskih hišah za »angleško« blago navadne šote po okoli 180 Din meter, kakršni se dobe v domačih trgovinah po 100 Din meter itd. Trgovski gremij v Mariboru dobiva od vseh strani mnogo pritožb, kako so bile stranke opeharjene ter vprašujejo, kaj jim je storiti proti temu oderutstvu in proti tožbam, katere so naperile tuje trdke proti onim strankam, ki so take pošiljke zavrnile. Gremij opozarja občinstvo, da se ne da v tem oziru ničesar storiti, ker če kdo kako naročilo podpisuje, prevzame tudi obveznost plačila, ako trdka ne vzame blaga nazaj. Edini izhod, da se stranke obvarujejo vsake škode, je ta, da nihče ne nasede raznim sladkobesednim agentom in jih kategorično zavrača. Ker je za obrtnopravnega stališča tak način prodaje prepovedan, bi bilo želeli, da se taki agenti naznanijo orožništvu ali policiji. Gremij trgovcev v Mariboru.

★ **Pregledi, Izbrani spisi III. zv. Odisej iz Komende.** Cena broš. knjigi Din 45.— elegantno vezani v celo platno Din 60.—. Komur se je zdel, ko je čital Jerneja Bogovca, jezikovni slog in način preglednega pripovedovanja pretežek in neumljiv, pač ne bo mogel tega trditvi tudi o 3. zv., ki obsega lepo povest Petra Pavla Glavarja pod novim naslovom »Odisej iz Komende«. O tej Preglevi povesti piše odlični kritik v svoji oceni: »Mirno moremo zapisati, da je med mnogimi odličnimi spisi romantične vsebine, ki se z njimi hvala Bogu ponaša slovensko slovstvo, »Odisej iz Komende« najlepši in najsodnejši sad tega sadovnjaka.« Dobi se v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ **Kava ali čaj?** Mnogi ljudje trdijo, da čaj zelo dobro prenašajo, kave pa ne, ker je za njih »preveč močan«. Da preiščemo to vprašanje, so psihologi Lehmann in Weil napravili poizkuse in primerjali učinke kave in čaja, ter objavljajo njih rezultate v »Arhivu za higijeno«. Lehmann je pripravil poizkuse ter mešal poskusne pijače, pri čemer je menjaje uporabljal navadno kavo, kofeina prosto kavo Hag, čaj ter čaj s pridelkom kofeina. Weil je pil te pijače, ne da bi mu bila znana sestavina mešanice, in opazoval je bitje žile, dihanje, nastop razburjenja, spanje itd. Pokazalo se je, da je tako pri čaju kakor pri kavi razburilivi učinek odvisen edino le od količine zavzitega kofeina. Kave Hag se tudi tokrat po okusu ni moglo razlikovati od kave s kofeinom, toda brez razdraženja živcev ali povzročenja nespanja.

★ **Zakaj je važna zoba v otroški dobi?** Naše zobe bi pravilno morali negovati skozi vse življenje. Da to šestokrat ni slučaj, je vzrok v tem,

ker se zobem v detinski dobi ne posveča dovolj pažnje. Mnogim materam se ne zdi potrebno, da se brigajo za prve zobe svojega deteta, misleč, da je za kratek čas njihovega trajanja odveč vsak trud in trošek. Smatrajo, da ni prepozno, če se rasti nadaljnjih trajnih zob posveti več pažnje. V tem se zelo težko pregreše, ker pozabijo ali ne vedo, da je sestava trajnih zob odvisna v prvi vrsti od nege prvih zob. Pravilno se je treba brigati za trajne in zdrave zobe še preden se dete rodi, ker se zobje ustvarjajo že 6 mesecev pred porodom. Zato je potrebno, da bodoča mati uživa tako hrano, ki vsebuje sestavine, neobhodno potrebne za stvarjenje zdravih zob in čvrstih kosti. Tako hrana sestoji v glavnem iz mleka, jaje, kruha in zelenjave, ki vsebuje dovolj apnene soli. Pravilno ima dete koncem 1. leta 6 zob, v 18 mesecih 16, a v starosti 2 in pol let ima vseh 20 tako zvanih mlečnih zob. Če zrastejo zobje nekoliko prej ali kasneje, ni potreba imeti nikake bojazni. Čestokrat so težave prebave več krive nego zobje. Gotova nemirnost, ki se v tej dobi pojavlja pri detetu, se ublaži z lahkim ribanjem zobne dlesne. Kakor postanejo mišice najpoprej močne in čvrste, ako jih mnogokrat rabimo, tako je tudi pri zobeh. Radi tega je dobro, ako damo detetu, čim se pojavi prvih osem zob, da nekaj grize in zveči. Ko se pojavijo zobje, je važno, brigati se za njih čistočo. To pa lahko storimo na sledeči način: Vzame se kos čiste, bele volnene krpic, ovije okrog malega prsta, pomoči v raztopino male žlice kislega natrija ali pa pol male žlice kuhinjske soli v kozarcu vode, pa s tem 3krat dnevno nalahno očisti otroško zobno dlesno. Pri detetu v starosti 2 let se že more uporabljati mehkejša ščetka za zobe, katere se pomoči v prej omenjeno

raztopino. Zato je važno, da se krtačica po uporabi dobro izpere in posuši na odprtem suhem kraju. Nikdar pa se ne sme ščetka shraniti v zaprti skatli. Triletno dete si lahko že samo čisti svoje zobe s ščetko in krema. Krema »Sargov Kalodont« je povsem neškodljiva za rahločutne otroške zobe, kjer ni v nji nikakih steklu opasnih sestavin ali kristalov. »Kalodont« čisti vsled svoje izvanredne sestave zanesljivo in temeljito. Uleze s svojimi penami v vse zobne gube, desinficira in ostavlja v ustih ugoden okus svežosti. 40letna izkušnja je potrdila popoln uspeh nege zob s »Sargovim Kalodontom«. Če se priuči deca zgodaj na nego zob, ostanejo prvi zobje tako dolgo v redu, dokler jih ne zamenjajo drugi trajni zobje. To je neprecenljive vrednosti, kajti prerana izguba tudi samo enega mlečnega zoba mora imeti za posledico nepravilnost v razvitku trajnih zob, a v dosti slučajih izkazane čeljusti.

★ **URE ZA BIRMO** najceneje Slavko Rus, Dunajska cesta 9.

★ **PRI VSEH REVMATIČNIH BOLEZNIH** išiasu, protinu, zobobolu, glavobolu, omotici uporabljajte samo izdelek »Alga«. V vseh lekarnah in drogerijah 1 steklenica 16 Din.

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo CHINOFERRIN. — Dobi se v vsaki lekarni.

◎ **Materinski večer** se zaključil v tej sezoni dne 8. maja ob 8 zvečer v zavodu za zaščito dece. Nadaljuje prof. dr. Zalokar o temi: Od dekleta do žene.

◎ **Posestniki nezadanih parcel** in večjih vrtov v Ljubljani se vabijo, da se v sredo dne 8. t. m. dopoldne zglase v pisarni društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova 6.

◎ **Zopet kolesarska nesreča.** Pred staro curkarno na Poljanskem nasipu se je včeraj popoldne težje ponesrečil mlad kolesar, 14-letni stražnikov sin Martin Erjavec. Med tekom se mu je zdobil prednje kolo, Erjavec je padel na tla in se hudo potkolkel po glavi. Poklican je bil rešilni avto, ki je dečka prepeljal v bolnico.

◎ **Ljudska beda.** V Strelški ulici so bili v ponedeljek zvečer ljudje priče pretresljivemu prizoru. Med mnogimi dijaki in delavci, ki so hiteli v Ljudsko kuhinjo, da dobe za mal denar nekaj tople hrane, je bil tudi neki mlad mladenič. Se predno je prišel do Ljudskega doma, se je zgrudil in omedlel. Ljudje so ga pobrali in ker je bil revež brez doma, ga je prepeljal rešilni voz v bolnišnico. Je to 26letni brezposelni delavec D. Z. Že dalj časa ni imel poštene hrane, povrh pa je še težko letičen — ni čuda, da je na cesti omedlel.

◎ **Tatvine perila, koles...** V ponedeljek v opoldanskem urah je bila na Turjaškem trgu ukradena množina perila. Perica Francka Grum iz Bizovika je pustila za trenutek voziček s perilom brez nadzorstva. To priliko je uporabil neznan tat in odnesel raz vozička velik zavoz perila. Perica je navedla vrednost ukradenega perila le v znesku 1000 Din, dasi je bilo perilo mnogo več vredno. — Zasebnemu poduradniku Marijanu Prelcu je v ponedeljek popoldne nekdo odpeljal iz veže v Dalmatinovi ulici štev. 10 moško kolo znamke »Adler«, vredno 1800 Din. — V skladišče pekarnice Terezije Marsidovšek na Glinah se je ponoči splazil neznan tat in odnesel 20 kg moke.

◎ **FILZ KLOBUKE, damske in moške, ke-mišno čisti in lika** tovarna JOS. REICH. Izvošilec 24 urah.

◎ **URE za birmo. F. Čuden. Prešernova 1.**
◎ **OD DANES PA ČEZ BINKOSTNE** PRAZNIKE slikam po znižanih cenah. Foto Staut, Kolodvorska ulica 18, II. dvorišče.

Maribor

□ **Za kademijo znanosti in umetnosti.** Oblastni komisar dr. Josip Leskovar je dovolil za našo »Akademijo znanosti in umetnosti« v Ljubljani podporo v znesku 100.000 dinarjev.

□ **Krščanska ženska zveza** ima jutri na Vnebohod svojo cerkveno pobožnost v cerkvi Matere milosti. Ob 6. zjutraj vs maša s skupnim sv. obhajilom, ob 15 v. blagoslov z darovanjem.

□ **Na Vnebohod** bo imel tukajšnji pravoslavni prota Trbojevič v Gradcu službo božjo za graške ruske kloniste.

□ **Mariborska požarna bramba** je prejela včeraj ob 11 dopoldne telefonično sporočilo, da je nastal požar v neki delavski hiši v Rušah. Gasilci so takoj odhiteli z večjo turbino proti Rušam; vendar jim ni bilo treba posredovati, ker so medtem že bili delavci tovarne za dušik sami pogasili ogenj v dotični delavski hišici, ki se nahaja kakih 30 metrov pred omenjeno tovarno. Požar je nastal radi tega, ker so se vnele saje v dimniku. K sreči je neki delavec ogenj, ki je hušnil skozi dimnik, še pravočasno opazil, in se je moglo izvršiti gašenje brez večje škode.

□ **Tombolski dobrotki Pomladka Rdečega križa** so razstavljeni v izložbi veletrgovine »Weka« na Aleksandrovici cesti. Vseh dobrotk je preko 550. Pogledajte si jih in sežite po tablicah. V nedeljo na svidenje na Trgu Svobode.

□ **Akademski kongregacija** ima drevi ob občajni uri svoj reden sestanek. Za vse sodale udeležba obvezna.

□ **Posesno gibanje.** Marcarol Andrej in Ana sta kupila od vdove dr. Oroselove posestvo v Ro-pohu št. 188 za 160.000 dinarjev. — Vitzler Rihard in Katarina sta kupila od Ferda Kočvarja hišo na Koroški cesti 57 za 40.000 Din.

□ **Smrtna kosa.** Umrla sta: 40letni kovaški mojster Franc Skvarč. Pogreb jutri ob 15 na pobeškem pokopališču. — Mici Grobelšek, trgovčeva soproga, stara 46 let. Pogreb jutri ob 16 na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Pogreb pokojnega Franca Domitra se vrši danes ob pol 16 na pobeškem pokopališču.

□ **Iz tukajšnje bolnice.** Kot sekundarna zdrav-nika se nastavi v tukajšnji bolnici dr. Marijan Houška in dr. Stanko Lutman.

□ **Krošnjari krošnjarju.** Tam v Dravski ulici je zbirališče in bivalističe dalmatinskih in hrvatskih krošnjarjev. Včasih se razumejo, včasih pa ne. In pomagajo si drug drugemu. Zadnjič enkrat je prispel Jovo S. domov in opazil, da so mu udri v kovčeg ter odnesli vso krošnjo robo, med drugim tudi zlato uro in verižico v vrednosti 2500 dinarjev. Sala se je spravrila v resno zadevščino. In tako bodo Andra, Juro, Vačnin in Miho imeli posla s sodiščem.

□ **Z delovnega trga.** Preko tukajšnje Borze dela dobijo takojšnje zaposlitev: 2 krojača, 5 mi-zarjev in 1 čevljar.

Moške srajce

spod. hlače, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, mod. pasove, pulice, po najsolidn. cenah pri ŠTERK nasl. KARNIČNIK, Ljubljana, Stari trg 18

□ **Izginjanje postaja** v Mariboru v poslednjem času značilen pojav. Kakor smo že poročali, je pred nedavnim odšel od doma 17-letni mehanik Uranjek Alojzij, ki stanuje Ob Bregu pri svojih starših. Od-tlej ga ni več nazaj. Ravnotako je izginil na skriv-nosten način 25-letni Rajmund Novak iz Splavarske ulice. Vrnili se ni več domov. Kakšna usoda je dole-tela nesrečnega Domitra, smo poročali že v včerajš-nji številki. Slični slučaj inamori pri postnem zva-ničniku Antonu Teichmannu iz Pobrežja. V nedeljo dopoldne je odšel od doma in vzel s seboj 6000 di-narjev. Omenjenega dne so ga videli proti večeru v Kličekovi gostilni na Aleksandrovici ulici; zapustil je gostilno proti 22. Domov ga ni bilo več. Ker je imel pri sebi veliko denarja, obstaja upravičen strah, da so temni elementi, ki se ji je mogoče zahotelo denarja, sko-vali proti Teichmannu zločinski načrt.

□ **Z delovnega trga.** Delo dobijo pri tukajš-nji Borzi dela: 4 čevljarji, 12 hlapcev, 20 viničar-jev, 15 majarjev, 1 vrtnar, 2 krojača, 4 žagarji, 1 soboslikar, 2 opekarja, 6 rudarjev, več vajencev (čevljarke, mizarke, sodarske, kotlarske, natakars-ke in kovaške obrti), 20 dekel, 1 gospodinja, 17 kuharice, 13 služkinj, 5 sobarice, 1 hotelska sobarica, 3 pomožne kuharice, 1 plačilna natakarica, 2 po-služniči, 2 šivilji, 1 vzgojiteljica, 2 otroški vrtar-niki, 3 tovarniške delavke, 2 potrošnici in 2 šiviljs-ki vajenki. — Dela je iskalo od 28. aprila do 4. maja 161 oseb; prostih službenih mest je bilo 92, delo je dobilo 77 oseb, odpotovalo pa jih je 23.

□ **Kakor zverine** so obdelali neznanici provi-zijskega potnika Franca Stefančiča uslužbenega pri tukajšnji tovarni Jezek. Napadli so ga v Ročici, ko je bil namenjen domov k sv. Antonu v Slov. goricah, ga podrli na tla ter tolkli z obžebanlim čevlji po obrazu, da je bil napadenec v mlaki krvi. Težko poškodovanega so pripeljali Stefančiča v tukajšnje bol-niico. Z brezobzirnimi napadali se vrše temeljite po-izvedbe.

□ **Težka nesreča.** V tovarni za dušik v Ru-šah je iztiril tovarniški voz; pri tem je težko ponesrečil 32letni tovarniški delavec Franc Nikl, ki ga je voz pritisnil s tako močjo ob-steno, da mu je desno roko dobesedno zmrava-ri. Ponesrečenca so odpremili v tukajšnje bolnico.

Celje

◎ **Cerkveni koncert**, ki ga prihodnjo nedeljo popoldne priredi pevski zbor Katol. prosvetnega društva v celjski kapucinski cerkvi, bo zanimiv zlasti po svojem sporedu najnovejših slovenskih cerkvenih skladb, pester vsled menjavanja glasov-nih sil (solo, dvospev, zbor) in posebno še sode-lovanja ravnateljice Glasbene matice I. Karla San-cina. Ker je kapucinska cerkev razmeroma majhna in je na razpolago le omejeno število vstopnic, priporočamo vsakomur, da si vstopnico nabavi v predprodaji v Slovenski tiskovni zadrugi.

◎ **Za cerkveni koncert** pevskega zbora Kat. prosvetnega društva v Celju smo na razne naslove poslali reklamne lepake. Prosimo vse, ki jih bodo prejeli, da jih na vidnem mestu nalepijo.

◎ **Zaprisega rekrutov celjskega 39. pešpolka** se je izvršila včeraj ob 10 na Glaziji z običajnimi slovesnostmi.

◎ **Mestni avtobusni promet** je letos predmet stalnega živahnega razpravljanja v krogih celjskih občinskih svetnikov. Tozdevni referat je od g. mag. pharm. Posavca sedaj prevzel podžupan g. dr. Ogriz-ek in zdi se, da je že najdena možnost, za čim naj-boljšo realizacijo tega s tujsko-prometnega ter go-spodarskega vidika važnega načrta. Misel, da bi mesto samo s svojim kapitalom ter svojo upravo organiziralo avtobusni promet, je naletela de'oma na pomisleke. Sedaj se dela na tem, da bi se osnovalo samostojno občinsko podjetje s sodelovanjem kapi-tala trgovskih in obrtnih celjskih krogov tako, da bi slednji participirali i na kapitalu i na glavnici z 45 odstotki. V petek, 10. t. m. ob 8 zvečer se vrši v posvetovalnici mestn. magistrata na povabilo mest-nega podžupana sestanek zainteresiranih krogov, na katerem naj bi se ugotovile možnosti ustanovitve ta-kega podjetja. Vsekakor je ta načrt vsega vpoštevanja vreden in bo brez dvoma našel pri zainteresiranih poln odmev. Saj se za uvedbo živahnih avtobusnih zvez odpirajo celjskemu trgovstvu in obrtništvu nove perspektive za gospodarsko živahnost.

◎ **Elektrifikacija Levca.** Prošli petek si je mest-ni podžupan g. dr. Ogrizek v spremstvu mestnega inženjerja ter inženjerja mestne elektrarne ogledal na licu mesta možnosti elektrifikacije velike vasi Levec na meji med celjsko in petrovsko občino. S pritegni-tvijo električnih naprav celjske okoliške občine v lastno upravo je mestni elektrarni dana večja mož-nost, da svoje omrežje razširi. Sedaj se v Levcu zbira-jo podatki, v koliko bi tamošnje prebivalstvo na tok reflektiralo. Mogoče bi se k novemu omrežju pritegnila tudi Drežnja vas. Čim bodo vsi potrebni podatki zbrani, bo o tem vprašanju razpravljal mestni občinski svet.

◎ **Klub slovenskih kolesarjev** v Celju vabi vse redne in podporne člane, kakor vse prijatelje kolesar-skega športa, ki nameravajo postati člani, da se za-nesljivo udeležijo rednega letnega občnega zbora, ki se vrši dne 11. maja ob 8 zvečer v hotelu »Balkan«.

◎ **Dvoboj policista** in voznika v Gaberju. V ponedeljek pozno popoldne je prejela policijska straž-nica v Gaberju sporočilo, da bo tam po glavni cesti iz mesta privozil neki voznik z dvema vrečama ukra-denega cementa in da morajo seveda voznika pri-jeeti. Pa je čakal stražnik na voznika in res skušal prijeti hlapca Toneta iz Skofje vasi, ki je udobno sedel na vozu, na katerem so bile 4 vreče cementa in 3 hlodi. Tone je mislil, da ga bo stražnik zapisal, ker ne koraka poleg koni in se ni hotel takoj uklo-niti »prijaznemu« stražnikovemu povabilu. Pa je stražnik zagrabil za ročico in skušal potegniti To-neta z voza. A Tone je krepak dečko in je stražnika s čevljem suval toliko časa v trebuh, da je isti omag-al. Tone pa je pognal konje in hotel oddirjati. Ne-sreča, ki nikjer ne počiva, je hotela, da je v tem padel z voza eden izmed hlovov. Tone je moral ustaviti, v tem pa mu je tudi že bil za petami stražnik, ki je Toneta odvedel v luknjo. Uglovolio se je sicer, da je Tone vozil pošteno plačani in pri Majdiču nabav-ljeni cement in da nima ničesar skupnega z onim, ki bi ga morala policija loviti, vendar tudi nedolžni se mora ukloniti očesu postav, ako se morda ono po-moti, in ne gre se prepetati ter stražnika tako zdeleti, da po zdravnikovi izjavi kar 10—14 dni ne bo mogel v službo.

◎ **Plesni večer** z izbranim sporedom priredi dne 15. maja gđ. Erna Kovačeva v Skobernetovi dvorani.

LAN ZA NOHTE

in tekočino za odstranitev istega na dkg samo v drogeriji A. Kane sinova, Ljubljana, Židovska ul. 1

Sveta življenje in vrvenje

Desetletnica Stefanikove smrti

Dne 4. maja je bilo deset let, ko je bil po nesrečnem slučaju obstreljen veliki Caproni in je pri tej priliki padel gen. Stefanik, eden ustanoviteljev Českoslovaške in eden najbolj plemenitih in idealnih mož svetovne vojne. Po štiriletnem bivanju na vseh možgih bojišč svetovne vojne se je vrnil v letalu domov, da pomaga svoji domovini v težkih dneh, pri Vajnom, na njegovih rodni slovaških tleh pa ga je ugrabila smrt njegovemu narodu. Globoko je takrat žaloval za svojim velikim sinom českoslovaški narod, a še bolj žaluje danes, ko je čisto znano veliko delo v življenju tako skromnega Stefanika. Le par podatkov iz življenja tega odličnega českoslovaškega patriota.

Rojen je bil na Slovaškem in po dovršenih študijah je odšel v Prago in se posvetil zvezdoznanstvu. Po potovanju skozi Italijo in Svico se je naselil v Parizu, kjer je postal nanj pozoren ravnatelj zvezdarne Jansen. Bil je na Mont Blancu (najvišji gori Alp, kjer je zlasti opazoval planet Mars, nato v Samarhandu (osrednji Aziji) in pozneje na tahitskih otokih, kjer je opazoval popolen solnčni mrk. Povsodi je vzbujal pozornost in zato bil pošiljan kot delegat na razne kongrese zvezdoslovcev v London, Spanijo in Ameriko.

Ko se je začela svetovna vojna, je Stefanik takoj stopil v francosko armado kot navaden vojak-pilot. Pri Arassu se je prvič odlikoval. L. 1915 je bil na srbskem bojišču, kjer je nabiral med ujetniki dobrovoljce za česko armado. Pri povratku je padel z letalom in se z največjim naporom privlekel do morja, odkoder je bil z aeroplanom prepeljan v Pariz. Po operaciji je nadaljeval svoje delo za osvoboditev Českoslovaške. Seznanil se je z gen. Fochom, ki ga je posebno vzbujal in mu podaril v spomin zlato uro z napisom: M. R. Stefanik — 1. aout 1917 — Foch.

Ko je St. ozdravel, je odšel v Rusijo, da poravnava spor med českoslovaškimi dobrovoljci. Nato v Ameriko, nabirajo dobrovoljce. V decembru 1917 je dovolila Francija ustanovitev českoslovaške vojske, l. 1918 tudi Italija. Poveljnik te vojske je bil gen. Stefanik. Nastopila je zmagajoča vojska, v Sibiriji pa so se še borile českoslovaške legije. A nekateri so se upirali in Stefanik je moral v Sibirijo. Ostro je nastopil proti tistim, ki so se jali malodušnost. Sklical je vojake in jim govoril o njih dolžnosti do domovine. Dejal jim je med drugim:

»Prvi českoslovaški vojni minister je sprejet od čete, ki je pred neprijateljem odpovedala svojo službo. To me boli, ne kot ministra-vojaka, temveč kot človeka. Na koncu vojne, ko se vijejo venci zmagovalcem, vidim figurijo med nami neke demokracije.« In ko je St. tako govoril, je prepračil vojake, ki so šli zopet v boj.

Temeljito je obračunal med onimi, ki so širili malodušnost. Eden takih je bil neki Taborsky. Sv. ga je poklical pred vso četo in mu dejal:

»Sprejel sem ministrsko dolžnost in nisem noben Kerenski, da bi se z vojniki pogajal. Ali boš vršil svojo službo?«

Taborsky: »Ne.«

»Torej nočeš vršiti svoje vojaške dolžnosti. Spadaš torej pred vojno sodišče. Nočem pa Tebe za našega državljan. Nisi več Avstrijec, ali naša republika ni prisiljena da te sprejme. Kdor hoče biti naš državljan, mora tudi izpolnjevati njene navedbe. Dam pa ti prosto pot v Prago, da tam pred narodom poveš to, kar si dejal meni, če boš imel ta pogum. — Taborsky je nato dejal, da ne gre v Prago. — St. mu je dal nato strgati česko kokardo, in ga prepeljati v ujetniški tabor.

Cez par minut se je vrnil in prosil St., da mu odpusti in ga sprejme. St. pa ga je odbil in mu dejal: »Figarjev ne trpimo v naših vrstah, niti med mrtvimi!«

Prvi českoslovaški minister je bil Stefanik, užival je absolutno zaupanje zaveznikov in mogel bi sedeti v Pragi in govoriti: »Tu sem, ki sem tebi, narod, prinesel svobodo.« Mnogi so tako tudi delali in niso dali narodu niti sence tega ko Stefanik. Ni pa delal St. tako, temveč delal dalje, šel v Sibirijo in potem še enkrat na bojno polje, da je dal domovini končno še svoje življenje.

Patriot žrtvuje vse, nikdar ne pozna sebe! Tak patriot je bil Stefanik in zato je nanj ponosen tudi ves narod.

Spomenik prvim žrtvam strupenih plinov

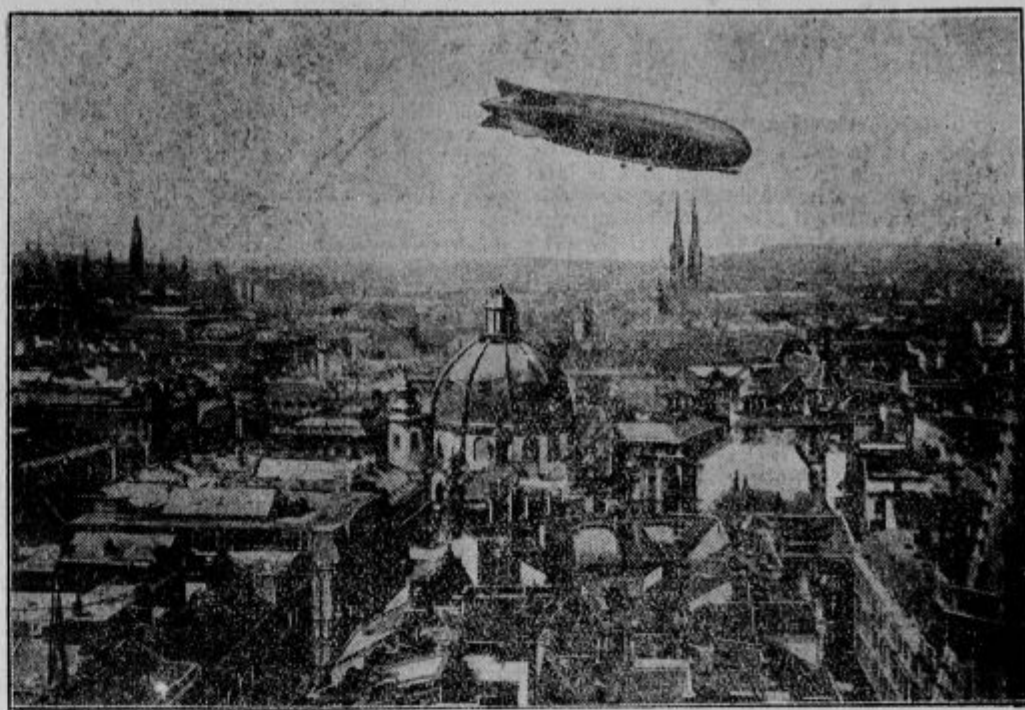
V Steenstraatu v Belgiji so te dni slovesno odkrili spomenik prvim žrtvam strupenih plinov v svetovni vojni. Navzoč je bil belgijski kralj in zastopstva polkov, ki so se udeležili bitke dne 22. aprila 1915.

Maharadža iz Kapurtale, eden najbogatejših in najmogočnejših knezov Indije, se mudi v Evropi. Pred dnevi je obiskal Berlin.

Bilanca igralnice v Monte Carlu

Igralnica v Monte Carlu je ravnokar objavila svojo bilanco za leto 1928, ki izkazuje nič manj ko 80 milijonov frankov čistega dobička. Se nikdar ni bil dosežen tako visok dobiček kakor lani, in delničarji igralnice so lahko zadovoljni. Na vsako delnico dobe 650 frankov in monakovski knez, eden glavnih delničarjev, bo dobil od svojih delnic nič manj ko 56 milijonov dinarjev. Ali tudi prebivalec Monte Carla se ne bo treba pritoževati. Vse davke jim plača igralnica, poleg tega pa tudi vse stroške za olepšavo mesta, da ostane dotok tujcev vedno velik in da imajo tudi Montecarlovi koga za »odreti«. Igralnica daje pa prebivalcem tudi sama lepe zasluge, saj so znašali upravni stroški preke 34 milijonov frankov, ki so ostali povečini v Monte Carlu. Vrh vsega pa obvaruje igralnica tudi Montecarlovce pred izgubo, ker noben mešan nima vstopa v igralnico. Izgubljajo naj svoj denar le — tuji. Ne revolucija, ki so jo imeli letos v Monte Carlu, ne cela vrsta novih igralnic in ne dragi izdatki za obrežje iz belega gumija ni škodovalo Monte Carlu, dohodki igralnice so celo narasli. Je pač tako, če imajo igralci smolo in če so srečni le takrat, kadar zapravljajo svoj denar za druge.

Zeppelin nad Dunajem. Te dni je izvršil Zeppelin kratek polet na Dunaj. Pot iz Friedrichshafen-a ob Bodenskem jezeru je preletel Zeppelin v 4 urah in 19 minutah.

Pivo v pogrebnem vozu

Po izvolitvi Hooverja za predsednika Združenih držav se je še poostriila prohibicija in vsled strogih preganjalcev alkohola je bilo tudi že nekaj ljudi ubitih. Čim strožja pa je prohibicija, tem bolj iznajdljivi so tudi tihotapci. Tako je prišel neki King iz Greenbaya na originalno misel, da je naložil pivo v pogrebni voz in ga vozil pred očmi policije svojim žejnim klientom. Kupčija je šla dobro, dokler ni prišla lepega dne smola. Ko je King zopet enkrat vozil svoje pivo v pogrebnem vozu, mu je stražnik dal znak, da ustavi voz. King pa je imel slabo vest in se ni hotel ustaviti ter se tako pregrešil proti cestnemu redu. Stražnik se je nato začel zanimati za Kingov voz, da dožene, zakaj se ni King ustavil na dano znamenje. Tako se je zgodilo, da je stražnik pogledal tudi v pogrebni voz in našel mesto mrtvega šest sodčkov piva. Sedaj pa je dobila stvar čisto drugo lice in King je bil takoj zaprt in sedaj čaka na svojo obsodbo. Mesto 100 dolarjev kazni za kršitev cestnega reda ga čaka petletna ječa, a mogoče celo dosmrtna, če je bil že trikrat kaznovan radi tihotapstva alkohola.

Šef čke umira. Menšinski, šef sovjetskega Državnega političnega oddelka (G. P. U., naslednice čke) leži na smrtni postelji.

„Krapci“ in poljubi v parlamentu

Sivo vsakdanjost v parlamentih prekinja od časa do časa kak »viharen prizor«, tu in tam pa prihaja do veljave tudi šegava narava parlamentarcev. Tako pripoveduje korespondenca Bavarske ljudske stranke naslednjo mično dogodenco: V odseku za zbornični red državnega zbora so prejšnji tork razpravljali, ali naj se ukine kazenska izvršba proti narodnosocialističnemu poslancu Strasserju, ki je v nekem svojem govoru v parlamentu označil državni zbor za »krapci ribnik, v katerem plava mnogo neumnih, debelih in lenih krapov«. Posl. Rauch je kot poročevalec izjavil, da spričo dejstva, da poslanec Strasser od te častne označbe sebe in svojih političnih prijateljev ni izrečno izvzel, predlaga, da se kazensko preganjanje odkloni. Predlog je bil med splošno veselostjo soglasno sprejet.

Nekaj vse bolj kočljivega se je pripetilo v angleškem parlamentu. Tu imajo silno strog zbornični red in častitljive običaje, ki so se že davno preživeli, ki jih pa vendar ljutosumno čuvajo. Lani je neki poslanec silno prestrašil vso zbornico, ko je iz pozabljenosti vtaknil v usta pipo in se pripravljaj, da jo prižge. Sedaj pa bo moral parlament sklepati o vprašanju: »Ali je dovoljeno, da se dva poslanci v zbornični dvorani objameta in poljubita, ne da bi se ozirala na častitljive tradicije britanskega parlamenta?«

To sta zadnjič zagrešila poslanec delavske stranke Dolton in njegova žena, ki je tudi član parlamenta. Poslanec Dolton je moral nujno odpotovati; do zadnjega trenutka pa je prisostvoval zbornični seji in hiteč na vlak, se je poslovil od svoje žene kar v zbornici. Očitno se imata Dolton in njegova žena zelo rada, kajti namesto da bi se zadovoljila

s tem, da bi si segla v roko, kakor je to starodavna navada med parlamentarci, sta se — krepko objela in poljubila. Kaj takega v britanskem parlamentu! Poslanec je občila zona, tembolj ker je gospa Dolton še jako lepa. Predsedstvu so takoj začeli deževati vprašanja in protesti, pri čemur nevoščljivost po vsej priliki ni igrala majhne vloge — tako vsaj trdijo nekateri hudomušneži. Stvar pride sedaj pred zbornico in razprava utegne postati zabavna.

Sesterokotni sistem za zgradbo mest

Predsednik komisije za mestna vprašanja v mestu Ottawa, Cauchon, je predložil načrt in poročilo o sesterokotnem sestavu za zgradbo mest, ki ga označuje kot idealnega. Pri tem sistemu — načrt je podoben satovju s celicami — se steka vedno le po troje cest namesto po četvero, kar je za varen in neoviran razvoj prometa velikega pomena. Razen tega se znatno pridobi na prostoru — to je skoraj 10 odstotkov. Tudi vsi trgi in velike krožne ceste so zgrajene v obliki sesterokota. Lega sesterokotnih skupin hiš je sever-jug, kar omogočuje, da so tako ves dan izpostavljene solncu.

Odkrita umetnina

Med vladarji, ki počivajo v westminsterški opatiji, je tudi angleški kralj Henrik VII., vendar se za njegov nagrobni spomenik ni nihče zmenil. Pred kratkim so pa vendar bronasti kip temeljito osnažili in glej: pokazalo se je pravo mojstersko delo. Ugotovili so, da gre tu za delo slavnega italijanskega kiparja Petra Torregiania, o katerem se znano, da je s pestjo razbil nos Michelangelu. Torregiano je nato šel na Angleško, kjer je izvršil razne umotvore, med drugimi tudi nagroben spomenik Henrika VII., katerega sedaj vsi obiskovalci opatije občudujejo.

Sin kronprinca se poroči s filmsko igralko, 22 letni Louis Ferdinand, sin bivšega nemškega kronprinca, se je po časopisnih vesteh zaročil s filmsko igralko Lily Damita. Mladi princ je šel pred nekaj dnevi napravil doktorat iz državnih ved in se namerava preseliti v Ameriko, kjer si bo skušal ustvariti lastno eksistenco. Lily Damita je rojena Francozinja in precej starejša od princa.

Od žeje umrla

V avstralski puščavi so našli poleg letala mrtvi trupli letalca Hitscha in poročnika Keitha Andersona. Letalca sta bila poletela na pomoč posadki letala »Križ Jug«, a na poti izginila brez sledi. Iz enega ali drugega razloga sta bila gotovo prisiljena pristati v Avstraliji in sta, kakor pričajo okoliščine, umrla od žeje.

Stara ženica prinese na pošto v košarici živo gos in pravi: »To-le gosko bi rada poslala v Ljubljano; toda na Zidanem mostu je treba prestopiti in vas lepo prosim, da gosko prenesete, ker bi se žival sama gotovo ne spomnila na to.«

Iz poučnih bojev v Berlinu. Ostanke neke barikade, ki so jo zgradili komunisti v Neuköllnu, komunisti so streljali na policijo tudi iz hiš. Boji so trajali vso noč, proti jutru pa je zmagala policija na vsej črti.

»Ali jih ne bi mogla preplezati?« predlaga Jim.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iskejo

Trgov. pomočnica

začetnica, 18 let stara, zmožna slovenščine in italijanščine, brez staršev, posebno dobro izveščana v manufakturi, išče nameščenja v trgovini z mešanim blagom. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 4892.

Službodobne

Posredovalce

zanesljive pri nakupovanju drv, iščem. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Provizija«.

Cirkularista

za trdi les iščemo za takojšnji nastop. Razumeti se mora posebno na izdelovanje vseh vrst irizov; znati mora tudi delati na jarmaniku. - Ponudbe na Gospodarsko zadružno v Gornji Radgoni, Slovenija.

Velepodjetje

v Ljubljani sprejme kot uradnika absolventa visoke šole za svetovno trgovino. - Ponudbe na upravnštvo »Slovenca« pod »Služba pri velepodjetju«.

Stavbeno podjetje

v Ljubljani sprejme v službo maturanta, absolventa Teh. srednje šole. Ponudbo je vložiti do 15. maja pod »Tehnik« na upravo »Slov.« Navedi je plačo in event. do sedanjost službo.

Prodamo

Puhasto perje

kg. 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Pletilne stroje

Flach 8/80, Zakart 10/80 in Oberloch; nove, malo rabljene, takoj ugodno prodam zaradi preuredbe na električ. pogon. - Naslov pove upravnštvo »Slovenca« pod št. 4931.

Vrata, okna

in železno ograjo, vse dobro ohranjeno, prodajo zelo poceni Sever & Co., Ljubljana, Gospodarska cesta št. 5.

Žaga

venecijanka, s stalno vodno močjo, se prodajo. Izve se pri A. Lekše v Mozirju.

Vrtno mrvo

in nemško deteljo, približno 1000 kg, prodam. Domžale 74, Fr. Capuder.

Pouk

Šoferska šola

prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Šoferska šola

oblastveno koncesijonirana, I. Gaberčič, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova 52.

Objave

Potujem

po vsej Sloveniji za pletenine in sprejem še kak predmet v prodajo proti proviziji. Naslov v upravi »Slov.« št. 4932.

Poverstva

Nova hiša

pripravna za vsako obrt, v sredi trga Mozirje, se poceni prodajo. - Pojasnila daje A. Lekše, Mozirje.

Stanovanja

Stanovanje

suho, lepo, v I. nadst., za 150 Din mesečno, oddam. - Izanska cesta 50.

Stanovanje

4 sob s pritlikinami, oddam za avgust. Naslov v upravi pod št. 4968.

Na stanovanje

in oskrbo sprejem takoj gospoda duhovnika, župnika ali kateheta. - Kje, se izve v oglas. oddelku »Slov.« pod št. 4994.

Obrt

Fina šivilja

izdeluje: najmodernejše plašče po 100 Din, obleke po 50 Din; kje, pove uprava lista pod št. 4995.

MOKA > SLAVIJA
JE NENADKRILTIVJE KAKOVOSTI
"SLAVIJA" MLIN VUKOVAR (SRBIJE)

Radio

Radio - aparat

popolnoma nov, 6 cevni, najnovejšega sestava, z elektrono in zaščiten mrežico, sposoben za vsake vrste zvočnik - se ugodno prodajo. Kdor hoče imeti res izvrsten in enostaven radio, naj se obrne za naslov na Slovenca pod št. 4632.

Razno

Solnčeno in bučno

OLJE

pristno, čisto, domače delo, v vsaki množini po zmerni ceni prodajo in razpošilja, in sicer v posodah od 5 kg naprej. - Domača oljarna IVAN RIBIČ & SIN, Cezanovci, p. Ljutomer.

Ajdova moka

po 5 Din
fini zdrob iz argentinske koruze, po 4.30 Din
fina moka št. 0 iz banaske pšenice, po 4.30 Din.
Razpošilja od 25 kg naprej:
Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

OTOMANE

od 550-850 v različnih vzorcih prvovrsten lasten vzorec vzorkovana plišasta pregrinjala za otomane a 600-1a 750 salonske garniture divane modroce zanesljivo najboljšje blago kupite pri
Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

Pšenično moko

najboljših mlinov nudi največje veletrgovina žita in mlevskih izdelkov
A. VOLK, Ljubljana
Resljeva cesta 24.

Vse vrste moko

iz najbolj. banaske pšenice dobavljajo po najnižjih cenah Fran JUVAN, valični mlin, Sred. Gmejnje, p. Sent Vid nad Ljubljano
Zahtevajte cenik. - Solidna postrežba.

Vrtni klopi in mize

izdelujejo Strojne tovarne d. d. v Ljubljani
Dunajska cesta 35

Pijuča!

Plijučne bolezn. ozdravi strokovnjak (strokovne knjige) dr. Pečnik, zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

Kupite

'Bazler' kremo s patent odpirčem. Sestavite številke do 24 zadenete različna darila. Darila se delijo vsakih 8 dni. Dokazite 1000 praznih škatlic in številke do 25 zadenete Ford-auto.

nserirajte v "Slovenca"

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. Zorman
Stari trg 32, Ljubljana.

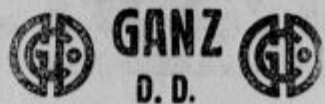
V Mariboru

je najugodnejši nabavni vir galanterije, drobnarij, pletenin, kravata, nogavic, otroč. čevljev in sandal, vrvi, motvoza, papirja itd. - na debelo in na drobno pri Drago Rosina, Vetrinjska ulica 26.

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibser, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

AMOL
edino sredstvo proti moljem
AMOL
DESINFECTOR (čistilec zraka)
Pohi se v lekarnah, drogerijah in izdelovalnih trgovinah
Samoprodaja:
Zagreb TEHNIKA, Prilaz 38 a

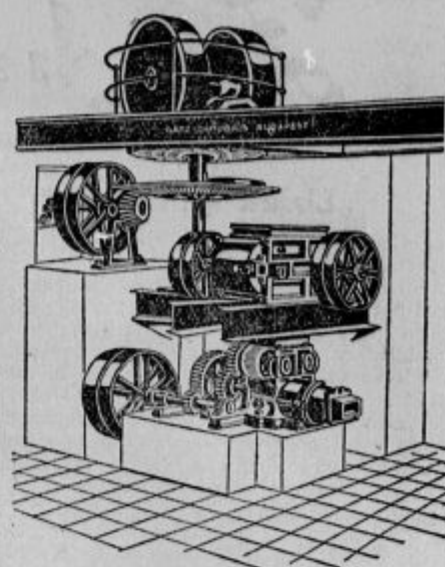
JUGOSLAVENSKO

PRIPOROČA:

Kompletne strojne naprave in posamezne stroje za drobilno, opekarsko, keramično industrijo itd.

SVETOVNA ZNAMKA	
povsod	Centrala: BEOGRAD Karađorđeva 75. Tel. 23-90, 44-33
Tehnični biro: ZAGREB Droškovičeva 27 Telefon 55-87	GANZ

Naslov za brzojavke:

GANZ

JOGURT zdravilno kislo mleko

v kozarčkih po 1/4 l dostavljajo vsakodnevno v Ljubljani tudi na dom, izven Ljubljane pošiljajo v specialnih zabojih

Osrednje mlekarne v Ljubljani

Telefon št. 2446

Zahvala

Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam bili sporočeni povodom prerane izgube naše preljube, nenadomestljive soproge in zlate mamice, gospe

Mimi Polách roj. Zalar

izrekamo vsem svojo najtoplejšo zahvalo. Zlasti se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev, pevskemu društvu za ganljive žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili drago našo pokojno na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 7. maja 1929.

Zalujoci ostali.

HAJTE!

Binkoštna veleprodaja

22. april J. GROBELNIK 15. maj

LJUBLJANA - MESINI TRG 22

Vam nudi DOBRO BLAGO po sledečih cenah:

Kamgarn	Športni ševci	Convercoat
po Din 89	po Din 52	po Din 85
" 99	" 60	" 110
" 109	" 72	" 135
" 130	" 85	" 150
" 150	" 98	" 160
" 180	" 120	" 220
" 199	" 155	

Angleški štoi najfiniješe kvalitete od Din 260 do 350

Damsko volno	Svile	Pralno blago
Poplin po Din 45	Umetne po Din 24	Molinos po Din 700
Kasha " 75	Rožaste " 27	Belo blago po Din 790
Modno " 80	Tkane " 38	Tiskovine po Din 90
Ia plašče po Din 120	Foulard " 75	Cefiri po Din 100
Rips " 150		Oxfordi " 120
Convercoat " 160		Klot " 170

Svilene rute od

Din 48 do Din 105

Zastori

Zepni robci

Creppe de Chine enobarvni in rožasti od Din 110 naprej

Preproge
Pred-
posteljniki

Razven tega pa popolnoma zastoni:

pri nakupu volnenega blaga do 400 Din - 6 robcev
1000 Din - ostanek za otroško obleko. Pri večjem nakupu pa po dogovoru do 10% vrednosti.

Oglejte si!

Prepričajte se!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. - Cena vezani knjigi Din 140.-
Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Objava

Uprava drž. monopolov razpisuje za 3. junij 1929 drugo ponudbeno licitacijo za dobavo električne centrale za solarno v Ulcinu. - Pogoji in načrti se morejo dobiti v pisarni industrijskega oddelka, uprava državnih monopolov, vsak delavnik od 11 do 12 dopoldne.

Iz pisarne industrijskega oddelka IN br. 5779, dne 5. aprila 1929.

Občinstvu naznanjam, da sem otvoril na Poljanski cesti št. 27

sedlarsko obrt

ter se priporočam za naročila gg. trgovcem in posestnikom. Postregel bom točno po solid. cenah.

Viktor Klešnik

sedlar, Poljanska cesta 27 - LJUBLJANA.

Trije prvovrstni zidarji

Primorci, se iščejo za prevzem akordnega dela novih stanovanjskih hišic. Zaposlitev skozi vso sezono. - Vsa pojasnila pri J. ORAZEM, Selo-Moste pri Ljubljani.

Oglas

Mestna občina v Bijelini, Bosna, potrebuje takoj za svojo elektrarno

nadstrojnika

ki ima oskrbovati dve lokomobili, vsaka po 120 KS in vršiti vsa potrebna opravila pri istih. Mesečna plača 1650 Din, dalje stanovanje, kurjava in razsvetljava v naravi. Ako se pokaže, da je dotičnik posebno spreten in marljiv v svojem poslu, se temu primerno tudi povečajo letni prejemki. Prednost imajo kandidati, ki so že služili pri električnih centralah. Ponudbe naj se pošljejo do 15. maja mestni občini Bijeljina.

Inženjerski in stavbeni biro

ING. TORNAGO

obl. autorizirani inženier

Načrti za vse visoke in talne zgradbe, - Detajlni proračuni. - Zelezobetn. - Gradbeni nadzorstva. - Cenitve zlasti za zavarovanja.

LJUBLJANA, Poljanska cesta 12

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfiniješega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. "Tribuna" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

BLAGO
za enake oblike, vrste in vrednosti - vsakega izdelka znano veliko izbira.
R. MIKLAUČ, Ljubljana
"Pi. Šola"